66
Abril - juny 2018

entre tots

La revista de l'Hospital Sagrat Cor de Martorell

Actualitat

Unas 1.000 personas participan en la VI edición de la Cursa i Marxa Solidàries de Martorell

Parlem-ne

La Festa de la Vida Bona, per un model de salut mental integrador

Parlem-hi

Entrevista a Sebastià Santaeugènia, director del Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat

Sumari

03
Editorial

04
Actualitat Sagrat Cor

18
Parlem-ne

La Festa de la Vida Bona, per un model de salut mental integrador

22
Investigació

Els consumidors habituals de cànnabis tenen un major volum de matèria grisa als ganglis basals

24
Actualitat Hospitalàries

26
De tot cor

Jornada solidària de Sant Jordi 2018

28
Fundació Nou Camí

El reconocimiento de la plena capacidad jurídica a las personas con discapacidad, una asignatura pendiente

30
Parlem-hi

"És moment de fer una reflexió sobre les necessitats i model d'especialistes del futur que volem"

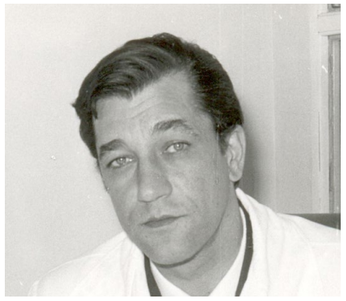

34
Entorn

36
Es Jubila

Mª Ángeles Foz Baeta, coordinadora dels Serveis de Salut Mental del Berguedà

39
25 anys amb nosaltres

40
Entre records

Prolegòmens a la creació del Centro Neuropsiquiátrico del Sagrado Corazón: la trobada entre les Germanes i el Dr. Rego

Crèdits
Entre tots

Hospital Sagrat Cor
Av. Comte Llobregat, 117
08760 Martorell
Tel. 93 775 22 00
Fax 93 775 19 94
hospital.hsagratcor@hospitalarias.es

Consell de redacció
Rosa Almiñana
Carlos Franquelo
Gloria López
José Mª Peña
Xavier Reig
Josep Tristany

Secretària
Mª Isabel Rivera

Han col·laborat
Silvia Baliño
Santiago Bernades
Fernando Boatas
Mari Cruz Fernández
Carlos Franquelo
Núria Giró
Sor Mª Luisa González
Pilar Herrero
Carlos Márquez
Roberto Narvaiz
José Mª Peña
Hortensia Pérez
Xavier Reig
Esther Romaguera
Miguel Ruiz
Manel Sánchez
Josep Tristany
FIDMAG

Fotografia de portada
Xavier Reig

Disseny i edició
Mapa Media
mapadvisers.com

La redacció d'**Entre tots** no es responsabilitza de les opinions expressades als articles publicats

José Mª Peña
Gerent

Editorial

Hay personas que dejan huella. En toda gran institución, hay figuras que marcan su historia, que son clave a la hora de impulsar proyectos o que son motor de cambios, ayudando a la organización a crecer y a adaptarse a las nuevas necesidades y a nuevos entornos. En el Hospital Sagrat Cor tenemos la suerte de haber contado con grandes profesionales de este perfil y en la presente edición de *Entre tots* rendimos homenaje a dos de ellos.

La sección Entre Records de este número la dedicamos a la figura de Alfredo Rego, quien fue el primer director médico del Hospital y artífice de notables cambios en la psiquiatría española. Ya a principios de los 60, cuestionó el modelo de los antiguos manicomios y planteó abordar los problemas de salud mental a través de la socioterapia, para posibilitar la readaptación del individuo. Proponía un tratamiento integral, con una red de recursos externos que incluyeran atención ambulatoria, club social, talleres, residencias... Empezaba a sentar las bases de lo que sería la atención comunitaria.

> En toda gran institución, hay figuras que marcan su historia, que son clave a la hora de impulsar proyectos o que son motor de cambios

Precisamente de la mano del Dr. Rego, llegó a nuestro Hospital otra persona que ha destacado por su aportación en el ámbito de los servicios de salud mental comunitarios. Se trata de Mª Ángeles Foz, quien ha sido durante 36 años coordinadora de los recursos asistenciales de la Congregación en el Berguedà. Vivió la puesta en marcha, en 1981, del primer CSMA de Berga, un equipamiento pionero en Cataluña, y contribuyó en el desarrollo de una filosofía asistencial según la cual el tratamiento de la enfermedad mental pasaría por el despliegue de unos recursos asistenciales articulados en el territorio, próximos a los pacientes y sus familias, y dirigidos a dar una atención integral, trabajando juntamente con los recursos sanitarios y sociales.

En la entrevista que le hacemos con motivo de su jubilación, la Dra. Foz asegura sentirse orgullosa de pertenecer a Hermanas Hospitalarias. Decirle, desde aquí, que la Institución se enorgullece, igualmente, de contar con profesionales implicados y comprometidos, tanto con los pacientes como con el proyecto hospitalario, como lo ha sido ella, el doctor Rego y otros grandes profesionales que han dejado huella en nuestro Hospital.

Actualitat Sagrat Cor

L'Hospital celebra les XXIII Jornades d'Actualització en Psicogeriatria

M. Sánchez. Durant dos dies del mes de maig, com ja és tradicional des de fa 23 anys, van tenir lloc les Jornades d'Actualització en Psicogeriatria. Fidels al seu títol, aquesta nova edició va voler actualitzar alguns aspectes de la clínica, la terapèutica i l'assistència en el camp de les malalties mentals de la gent gran.

> Es van presentar nous recursos terapèutics, com la utilització d'animals robòtics en demències, especialment el de la foca robòtica Paro, d'enginyeria japonesa

En aquest sentit, es va comptar amb la presència del responsable de l'atenció a les demències a la regió escocesa d'Angus, que va presentar l'ampli desplegament de recursos en xarxa per atendre els pacients amb Alzheimer i altres demències, i els seus cuidadors, en un model assistencial que, sota l'empara de la Estratègia Nacional Britànica en Demències, dona especial rellevància a la continuïtat assistencial dels processos de demència a la comunitat.

Altres temes tractats durant les Jornades van ser la creixent importància clínica i pronòstica dels estats post depressius en l'edat avançada, el deteriorament cognitiu en condicions menys conegudes, com ara la síndrome de Down o la paràlisi cerebral, car ambdues condicions arriben a supervivències més perllongades en els darrers anys. També es va tractar la complexitat terapèutica en la utilització dels antipsicòtics en edats avançades, especialment en entorns residencials geriàtrics, així com noves iniciatives reguladores com el projecte CHROME de limitació de les contencions químiques en ancians institucionalitzats.

Els doctors Manuel Martín i Manel Sánchez durant la seva intervenció.

Aquesta iniciativa incipient -avui en dia, només un centre geriàtric a les illes Canàries s'ha acreditat- està enquadrada dins d'altres iniciatives orientades a la reducció de les contencions físiques en centres geriàtrics i que, en els darrers anys, s'han estès per tot el país mitjançant sistemes d'acreditació de centres sense subjeccions (o centres amb "subjeccions zero"), com ara el programa 'Desatar al anciano' de la Confederació d'Associacions de malalts d'Alzheimer (CEOMA), o la Norma Libera Care, de la Fundación Cuidados Dignos, a la qual l'Hospital Sagrat Cor té intenció d'adherir-se pròximament.

D'altra banda, es van presentar nous recursos terapèutics, com la utilització d'animals robòtics en demències, especialment el de la foca robòtica Paro, d'enginyeria japonesa, l'ús de la qual s'està estenent en centres geriàtrics, on la seva efectivitat en la socialització, la millora de l'estat emocional i la regulació d'alguns trastorns conductuals s'està posant àmpliament en evidència.

A més, es van presentar els avantatges de les teràpies basades en la psicomotricitat o l'estudi de la xarxa de relacions socials en la vellesa ("sociotipus" geriàtric), que van completar el programa d'aquesta nova edició, la qual, un any més, va aplegar a l'auditori de l'Hospital Sant Rafael més d'un centenar de professionals de la Psicogeriatria de Catalunya i la resta de l'Estat.

El Dr. Luis de Miguel, coordinador de Urgencias, junto al Dr. Carlos Franquelo, director médico del Hospital.

Nueva ubicación de las urgencias del Hospital

C. Franquelo. El día 15 de mayo se produjo el traslado del Área de Urgencias del Hospital, desde el edificio de Administración a la planta -1 del edificio de Hospitalización en Salud Mental. Hace años que la Dirección del Centro era consciente de la necesidad de reubicar las urgencias en un entorno asistencial más adecuado, si bien no ha sido hasta este año que se han dado una serie de circunstancias favorables que han posibilitado el traslado. La reciente incorporación a la cartera de servicios de la Unidad de Hospitalización Domiciliaria en Salud Mental y la necesidad de ligar este tipo de atención a las urgencias, ya que los pacientes domiciliarios deben recibir atención presencial o telefónica durante las 24 horas del día y los 365 días del año, ha funcionado como factor clave o catalizador del cambio.

De esta manera, se han buscado sinergias entre ambos servicios a través de una única coordinación en la figura del Dr. Luis de Miguel Izquierdo. Asimismo, el equipo de enfermería de hospitalización domiciliaria asumirá la atención a las urgencias durante las mañanas y tardes de los días laborables con el soporte de la Coordinación de Enfermería.

> Proporciona a los profesionales un entorno más adecuado para su actividad y mejora la eficiencia de la atención

Para llevar a cabo este traslado, se creó un grupo de trabajo multidisciplinar entre la Dirección de Enfermería, la Coordinación de Urgencias, Servicios Generales e Informática, con el fin de adecuar los nuevos espacios a los requerimientos asistenciales y de seguridad necesarios. Este cambio estructural también ha servido para revisar y actualizar el circuito de atención al paciente urgente teniendo en cuenta tres realidades que vienen condicionadas por tres momentos de la atención distintos: el paciente atendido en horario de mañana y tarde, el paciente atendido por las noches y el paciente atendido los fines de semana y festivos.

El Hospital agradece la participación e implicación de todos aquellos profesionales que, de manera directa o indirecta, han aportado su experiencia y buen hacer en este proyecto, y considera que este cambio es una mejora significativa para la atención de los pacientes y sus familias por cuestiones de intimidad y seguridad, proporciona a los profesionales un entorno más adecuado para ejercer su actividad asistencial y mejora la eficiencia de la atención al aproximar el Área de Urgencias a las unidades de hospitalización.

La VI Jornada del Área Infantojuvenil se centra en la psicopatologización

M. C. Fernández. La VI Jornada del Área Infantojuvenil, organizada por el Hospital Sagrat Cor, se celebró el pasado día 1 de junio en el Auditori Joan Cererols de Martorell, bajo el título 'Cuando la normalidad es el problema: la psicopatologización de la infancia y la adolescencia'. Asistieron a la jornada un centenar de personas, la mayoría profesionales de la red comunitaria del Baix Llobregat, de diferentes ámbitos, como trabajadores sociales, pediatras, educadores, psicopedagogos, médicos de familia, enfermeras o psicólogos.

La responsable del Área Infantojuvenil, la Sra. Rosa Almiñana, dio la bienvenida a los asistentes y, a continuación, el gerente del Hospital, el Sr. José María Peña, realizó una introducción en la que habló de la creación del àrea y recordó el inicio de las primeras jornadas promovidas por el coordinador de aquel momento, el Dr. Francisco Burgos, en el año 2009. Desde entonces se han ido celebrando las segundas al cabo de un año y, posteriormente, bianualmente hasta hoy.

A continuación, se dio paso al primer ponente del día, el Dr. Sergio Ramos, quien tituló su ponencia 'Hechos y valores: algunas notas sobre los fundamentos de la salud mental'. Comenzó con un somero recorrido por el concepto de "biopolítica" de Foucault, para situar los modos de ordenamiento a través de la historia de los ámbitos de la vida privada y social, teniendo en cuenta que el biopoder se utiliza en relación con el cuerpo de los individuos y con el cuerpo social. Señaló que la utilización del biopoder no debe de apuntar únicamente al control de los cuerpos y de los individuos mediante el intercambio de información, sino que debe servir para lograr una verdadera comunicación que humanice la asistencia sanitaria.

Después del desayuno, tuvo lugar la mesa redonda. El primer participante fue el Sr. Francesc Vilà, psicoanalista. Vilà comenzó su exposición, titulada 'Seres nominados', con un comentario crítico en relación con la categorización diagnóstica de los manuales diagnósticos y estadísticos de los trastornos mentales (DSM), los cuales inciden cada vez más en criterios basados en la enumeración de alteraciones cerebrales que, citando a Vilà, "confunden lo bio con la vida, enviando a la papelera lo relativo a los hechos de civilización de cada época, la antropología, la cultura e, incluso, el desarrollo evolutivo". Como ejemplo citó el hecho de que ahora aquello que hace obstáculo para los niños se ha reducido en muchos casos a diagnósticos tipo Trastorno por Déficit de Atención, conducta trastornada o bipolaridad. Por último, propuso tener en cuenta la psiquiatría clásica, a Freud, en la clínica actual, para facilitar que los sujetos, los protagonistas, decidan ellos mismos cómo quieren ser nominados, de forma que el clínico pueda acompañarlos en su recorrido y no cronificarlos.

El segundo ponente fue el Sr. Segundo Moyano, educador social, quien desarrolló la ponencia 'Psicopatologización de la educación: el malestar pedagógico'. Moyano destacó que hay una colonización de la psicología en el pensamiento pedagógico, señalando tres síntomas en este ámbito. El primero sería el uso y abuso del diagnóstico en la educación cuando se pone el foco en construcciones psicológicas como clave educativa y como manera de explicar la incerteza del acto educativo. En este sentido, planteó "poner en reposo el diagnóstico" y dar tiempo a los niños para explicarse. El segundo síntoma sería la capacidad de la propia pedagogía para aceptar sin crítica otros discursos, es decir, sin hacer un análisis pedagógico para hacerse preguntas. Por último, el tercer síntoma sería el hecho de poner el foco en las técnicas en el terreno metodológico, en lugar de en el por qué educar. Aquí Moyano indicó que educar es un "acto artesano" que incluye incertezas. Para finalizar su ponencia, propuso inaugurar espacios de conversación que permitan no educar lo negativista desafiante sino al niño negativista desafiante.

La tercera ponente fue la Sra. Maribel Blázquez, referente de Atención Inclusiva, que desarrolló su exposición bajo el título 'Reto de futuro: la escuela inclusiva. Un cambio de mirada centrado en el entorno'. Blázquez realizó un recorrido para señalar la diferencia entre una mirada centrada en el déficit y una mirada centrada en el entorno, e hizo mención del decreto de atención educativa al alumnado en un sistema educativo inclusivo, el cual tenga en cuenta las creencias, conocimientos, valores y convicciones, así como los marcos de actuación, las normativas, la planificación de recursos y la orientación a la práctica. Blázquez finalizó con la muestra de un mapa de los servicios y recursos disponibles.

Un momento de la jornada, celebrada en el Auditori Joan Cererols de Martorell.

El cuarto ponente fue el Sr. Agustí Bonifacio, trabajador social, que desarrolló la ponencia 'Respuestas sociales a situaciones psiquiátricas urgentes/consultas urgentes en psiquiatría por situaciones sociales'. Bonifacio comenzó presentando al equipo de psiquiatras, psicólogos, trabajador social, enfermera y maestra de la Unidad de Referencia Psiquiátrica Infantil de Sant Joan de Déu. Posteriormente, explicó que la experiencia en urgencias les ha mostrado que hay un número destacable de demandas urgentes relacionadas con factores ambientales o que podrían considerarse sociales, señalando que la falta de recursos comunitarios, problemas de coordinación o medidas preventivas podrían estar detrás de estas peticiones que reciben. Destacó, también, la labor del trabajador social a la hora de hacer un mejor uso de las urgencias, "evitando ingresos innecesarios, iatrogenia y estigmatizaciones", y finalizó su ponencia resaltando la importancia de "no abordarlo todo desde la salud mental" y la importancia del trabajo interdisciplinar y comunitario.

La quinta y última ponente, la Sra. Natalia Ferré, abogada y mediadora, presentó su trabajo titulado 'Justicia terapéutica, el abordaje de las familias en crisis'. Al inicio explicó la incidencia de los procesos de ruptura matrimonial y ofreció algunos datos: un 23 % son contenciosos y un 76 % de mutuo acuerdo. El 55 % de los divorcios son con hijos en común y, de éstos, el 84 % son niños menores de edad. Como afirmó Ferré, una consecuencia muy negativa de estos procesos es que a veces se pone el peso de la decisión del divorcio en los hijos. También destacó que, en los procesos de ruptura, se da un esfuerzo emocional alto, ya que, en situación de crisis, las familias tienen que decidir en poco tiempo un nuevo orden familiar. Habló de la justicia terapéutica entendida como el respeto al interés superior del menor en las decisiones, así como la co-parentalidad, es decir, el derecho que los niños tienen a mantener relación personal y contacto con los dos progenitores. En este contexto, actualmente existe la figura del coordinador parental, no incluida en los recursos públicos, que es una figura que permite coordinarse entre las partes en conflicto durante el divorcio.

La encargada de clausurar y despedir la jornada fue la Sra. Rosa Almiñana, quien invitó a todos los asistentes a volverse a ver dentro de dos años.

Berga acull l'acte institucional de comiat i reconeixement a la Dra. Ma Ángeles Foz

J. Tristany. L'Hospital Sagrat Cor i la comarca del Berguedà van retre homenatge, el passat divendres 15 de juny, a la Dra. Mª Ángeles Foz Baeta, que durant els darrers 36 anys ha estat al capdavant dels serveis de salut mental de la comarca, amb motiu de la seva jubilació.

L'acte va tenir lloc en una Sala Casino de Berga plena a vessar, amb un bon nombre de professionals i companys de la Dra. Foz, el Consell de Direcció de l'Hospital Sagrat Cor, representants de les famílies, pacients i representants institucionals que van voler estar al seu costat en aquest emotiu acte de reconeixement i comiat.

En les intervencions que hi va haver, es va recordar que la Dra. Foz va arribar a la comarca del Berguedà al mes de maig de 1982, tot just quan s'iniciava un canvi de paradigma en l'atenció a la salut mental, passant els esforços de l'atenció del medi hospitalari al comunitari. De fet, el

A la presentació, d'esquerra a dreta: Josep Lladós, president d'Activament Associació al Berguedà; Rosa Circuns, presidenta d'ASFM; la Dra. Guitart, psiquiatra coordinadora dels Serveis de Salut Mental del Berguedà; la Dra. Foz, antiga coordinadora dels Serveis de Salut Mental del Berguedà, i Dr. Larraz, director de l'Àrea Assistencial i Educativa de la Província d'Espanya.

CSMA del Berguedà va ser un dels tres primers a crear-se a tot Catalunya i, des de llavors, la comarca ha tingut molt clara la filosofia de l'atenció comunitària, una atenció que ha anat més enllà del tractament del pacient i que ha tingut en compte el treball amb les famílies, amb el mateix entorn i amb els altres recursos socials de manera molt coordinada.

La Dra. Foz va explicar que, quan va arribar, va trobar una comarca molt decaiguda com a conseqüència de la seva situació socioeconòmica, que estava immersa en una important crisi i amb unes comunicacions molt deficitàries. Durant tots aquests anys, els recursos a la comarca s'han incrementat de manera exponencial, han passat del CSMA inicial a tenir, en l'actualitat, sis recursos d'atenció a la salut mental, amb diferents programes d'atenció als quals donen cobertura un total de 22 professionals.

> El Centre de Salut Mental d'Adults del Berguedà va ser un dels tres primers a crear-se a tot Catalunya i, des de llavors, la comarca ha tingut molt clara la filosofia de l'atenció comunitària

L'acte va servir, també, per presentar a la Dra. Montserrat Guitart, qui, des del passat mes de gener, ja va agafar el testimoni de la Dra. Foz al capdavant de tots els recursos d'atenció a la salut mental de la comarca i qui es va encarregar d'explicar la situació actual i els diferents programes i projectes de futur que es volen anar desenvolupant en el territori.

Per finalitzar l'acte, el Sr. José Mª Peña, gerent de l'Hospital Sagrat Cor, i el Sr. Xavier Francàs, vicepresident del Consell Comarcal del Berguedà, van dedicar unes paraules d'agraïment i reconeixement a la Dra. Foz per la tasca desenvolupada al llarg de tots aquests anys i se li va fer entrega de tota una sèrie de regals que l'homenatjada va rebre molt emocionada.

Unas 1.000 personas participan en la VI edición de la Cursa i Marxa Solidàries de Martorell en defensa de la salud mental

Los participantes de la Cursa preparados para la salida.

C. Márquez. Un año más, y ya van seis, el domingo 3 de junio tuvo lugar la Cursa i Marxa Solidàries de Martorell "Entre tots per la salut mental", un evento deportivo y solidario organizado por el Hospital Sagrat Cor, que contó con la participación de unas 1.000 personas. Como en ediciones anteriores, el Hospital abrió las puertas a todo el mundo, puertas que, de hecho, están siempre abiertas.

El objetivo principal de esta celebración siempre ha sido el de romper el estigma asociado a las personas que padecen algún problema de salud mental y qué mejor manera que hacerlo que con una fiesta deportiva, que, además de promover hábitos saludables, permite mostrar a la sociedad el Hospital, su realidad, y luchar contra los prejuicios establecidos.

Con esta meta, en la jornada del día 3 se realizó una carrera de 10 km con un circuito exigente y una marcha de algo más de 7 km. Además de estas pruebas, tal y como ya es tradición, también se llevaron a cabo dos pruebas que van más allá de lo deportivo, ya que pretenden dar cabida a todos los participantes, como son la minimarcha de 1 km, en la que participaron personas ingresadas en el centro, y una carrera infantil para los más pequeños.

Todos los participantes aportaron 1 kg de alimento, que fue entregado al Banco de Alimentos de la Cruz Roja de Martorell, y recibieron una bolsa de obsequios y la famosa Espicha, de la que pudieron disfrutar junto al resto de los asistentes. El evento culminó con la entrega de premios y el sorteo de diferentes regalos, creándose un clima muy festivo que propició una bonita convivencia, que en el fondo es lo que se busca con la organización de este tipo de encuentros.

> Como en ediciones anteriores, el Hospital abrió las puertas a todo el mundo, puertas que, de hecho, están siempre abiertas

Gracias a la colaboración del propio Hospital, de múltiples patrocinadores, del importante apoyo de muchos voluntarios y del aporte de las inscripciones, se generaron unos beneficios que fueron destinados íntegramente a la Fundación Benito Menni, cuya misión es la de atender a personas afectas de problemas de salud mental y a los colectivos más desfavorecidos de la sociedad, alrededor de todo el mundo.

En resumen, fue una grata jornada, en la que, gracias a las felicitaciones y apoyos recibidos, tanto los corredores como las personas ingresadas y las familias, así como el personal del centro, disfrutaron de este día, y de esta fiesta, que incluso las inclemencias del tiempo respetaron.

El Hospital celebra la fiesta del Sagrado Corazón, una fiesta de corazón

Momento de la eucaristía.

R. Narvaiz. El carácter festivo ha de formar parte de nuestro ser en la medida que proporciona espacios para canalizar la dimensión festiva y de agradecimiento. Parte de lo que somos nace de la expresión de sentirnos agradecidos por dinámicas más allá de lo puramente racional, de lo cotidiano, de la pura organización.

La fiesta del Sagrado Corazón es cada año una posibilidad de rememorar que el Centro tiene sentido en la medida que vive y aporta valores en favor de todos los que forman la gran familia de la hospitalidad. Valores que permiten proyectar el hacer de la Institución con una intencionalidad en favor de las personas, desde un estilo y con una calidad.

> La fiesta es cada año una posibilidad de rememorar que el Centro tiene sentido en la medida que vive y aporta valores en favor de todos los que forman la gran familia de la hospitalidad

Reconocer, celebrar, agradecer que la razón de ser de la Institución está llamada a ofertar valores esenciales conectados con lo más nuclear del Evangelio. Valores profundamente humanos y que humanizan. Por ello, son valores que nos abren a la dimensión más sagrada de la vida desde las creencias. Lo que más nos humaniza conecta con lo más divino que hay en las personas.

De este modo, la pasada jornada del día 8 de junio fue una manifestación de todo lo anteriormente dicho. Por medio de la eucaristía se celebró lo más nuclear, la fuente desde donde brotan todos estos valores que se intentan llevar a la vida a la oferta asistencial. Desde el gesto de la ofrenda de flores a la imagen del Sagrado Corazón –que forma parte del día a día de la Entidad– se quiso poner como referencia del ser y hacer de la Institución el proyecto de Jesús como un proyecto que sigue aglutinando e inspirando la misión, visión y valores del Centro.

Desde la reflexión ofrecida por el equipo de Gobierno del Hospital se pudo sentir y actualizar la forma de hacer hospitalidad a partir de las coordenadas que inciden hoy en día en el Centro de cara a los proyectos futuros. Para ello, se presentaron el Plan Estratégico para los próximos años y las implicaciones de la nueva ley de protección de datos.

En general, se puede decir que estos momentos permiten compaginar la aportación asistencial recordando y renovando los valores que inspiran la filosofía asistencial de la Congregación. Hacer y Ser se encuentran.

Constituïda la Comissió de Comunicació de l'Hospital Sagrat Cor de Martorell

H. Pérez. L'Hospital Sagrat Cor compta, des del passat mes de maig, amb una Comissió de Comunicació, una iniciativa que s'emmarca en el Pla de Comunicació 2017-2018 i que té com a objectiu afavorir la correcta difusió de la informació dins i fora de l'organització, detectar necessitats de comunicació interna i externa, i planificar i desenvolupar projectes en aquests àmbits.

Per constituir la Comissió es va dur a terme una campanya de captació de voluntaris, que va tenir molt bona resposta per part dels professionals de l'Entitat. De totes les candidatures rebudes, es va escollir deu persones, atenent criteris de representativitat dels diferents perfils professionals.

Així, la comissió compta amb representants dels diferents equipaments, àrees i categories professionals de l'Hospital, els quals treballaran per a la millora de la comunicació de l'Entitat i, alhora, seran l'enllaç per fer arribar les propostes i suggeriments dels companys en aquest àmbit.

> La comissió compta amb representants dels diferents equipaments, àrees i categories professionals de l'Hospital, els quals treballaran per a la millora de la comunicació i seran l'enllaç per fer arribar les propostes i suggeriments dels companys en aquest àmbit

Els integrants de la Comissió són: Antonio Arévalo (Unitat de Subaguts), M. Cruz Fernández (CSMIJ de Martorell), Pilar Herrero (Infermeria), Álex López (Àrea Sociosanitària), Pau Martínez (CSMA Sant Feliu), Ingrid Orantes (Admissions), Hortensia Caballero (Àrea de Persones), Pepi Sánchez (Admissions i corresponsal de Comunicació amb Província), Jordi Soro (Unitat de Patologia Dual) i Josep Tristany (Àrea de Rehabilitació Hospitalària i Comunitària).

La creació d'aquesta comissió és una de les accions que fixa el Pla de Comunicació 2017-2018 de l'Hospital Sagrat Cor, aprovat pel Consell de Direcció i realitzat a partir d'una anàlisi prèvia de l'estat de la comunicació de l'Entitat. Per dur a terme aquest treball es va realitzar una enquesta, dirigida a tots els col·laboradors i en la qual va participar el 50 % de la plantilla, així com diferents entrevistes i grups focals, que van permetre recollir l'opinió de més de 90 professionals.

Part dels membres de la Comissió de Comunicació durant la primera reunió.

Relevo de residentes en el Hospital

F. Boatas. Como cada mayo, el Hospital Sagrat Cor asiste al relevo de la generación de residentes de las diferentes especialidades de salud mental. Desde hace muchos años, el Centro participa en los programas formativos oficiales del Ministerio de Sanidad en las especialidades en salud mental (Psiquiatría, Psicología Clínica y Enfermería de Salud Mental), disponiendo actualmente de la acreditación docente para formar 2 MIR, 1 PIR y 2 EIR. Mayo es el mes en el que concluyen los años formativos y las diferentes generaciones de residentes progresan en sus caminos formativos mientras la última generación concluye su etapa.

Se da la grata circunstancia de que el Dr. Horaci Briansó se incorpora como psiquiatra al Centro de Salud Mental de Adultos de Martorell, lo que es una gran noticia para el propio CSMA y para todo el Hospital Sagrat Cor

El psiquiatra Horaci Briansó y el psicólogo clínico Ricardo León, que fueron compañeros durante un tiempo, concluyeron sus cuatro años de formación en la Unidad Docente y, ya con sus títulos de especialistas, iniciarán una andadura como profesionales. Se da la grata circunstancia de que el Dr. Horaci Briansó se incorpora como psiquiatra al Centro de Salud Mental de Adultos (CSMA) de Martorell, lo que es una gran noticia para el propio CSMA y para todo el Hospital Sagrat Cor. Por su parte, Ricardo León inicia su andadura en otro lugar, pero sin dejar la gran familia de Hermanas Hospitalarias: se incorpora al CSMA de Granollers (Benito Menni CASM) como psicólogo clínico.

Pero *il mondo gira* y el 25 de mayo se realizó la Jornada de Acogida a la nueva generación de residentes. Dos médicos, una psicóloga y dos enfermeros residentes fueron recibidos por la superiora, Sor Mª Luisa González, y el gerente, el Sr. José Mª Peña, para pasar posteriormente a recibir las indicaciones de lo que será su vida laboral y profesional en los próximos años, tanto por el Departamento de Personal como por las Tutoras de Formación.

Alba Martínez (MIR), Samuel Jesús Suárez (MIR), Sara Pérez (PIR), Ana Ayala (EIR) y Vicente Vidal (EIR) forman parte ya de nuestro Hospital. Serán compañeros y compañeras en los próximos años (2 para los EIR y 4 para los MIR y PIR) y, obviamente, será su responsabilidad adquirir conocimientos y habilidades para ejercer su futura profesión. Pero también será responsabilidad de la Institución, de su comisión de Docencia, de sus tutoras, de todos los colaboradores docentes y, en definitiva, de todos los integrantes de la comunidad hospitalaria, el que accedan a esa sabiduría y, por qué no, que vivan parte del carisma hospitalario que nos hace un lugar especial.

Èxit de la campanya 'Viu a sac sense tabac'

P. Herrero. Cada 31 de maig, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) promou la celebració del Dia Mundial Sense Tabac. Aquest any, sota el lema 'Viu a sac sense tabac', l'Hospital Sagrat Cor va realitzar una activitat de conscienciació per recomanar a pacients, professionals i famílies la reducció i/o abandonament de l'hàbit tabàquic. Els usuaris del Servei de Teràpia Ocupacional van dissenyar un cartell exclusiu per promoure l'activitat preventiva del dia 31. Així mateix, els usuaris de la Unitat de Reinserció Social van construir un mural –que es pot veure a la cafeteria del Centre–, en el qual queda molt clara la postura de l'Entitat davant d'aquest tema social: NO al tabac.

Aquesta dinàmica va servir per recordar als professionals que, com a sanitaris que són, han de promoure els hàbits saludables a tota la població

En l'actualitat, se sap que la població adolescent comença aquest hàbit barrejant el tabac amb cànnabis. Això fa més difícil la deshabituació i modifica la conducta de l'adolescent a causa de la introducció dels nois i noies en cercles poc aconsellables per a la seva educació i formació com a persones. Se sap, també, que es dóna més prevalença en adolescents amb pares fumadors.

Totes aquelles persones que es desprenien de cigarretes i les llançaven a una caixa rebien obsequis saludables.

És per això que, el dia 31, els membres del Comitè promotor sense fum –de 10 a 12 h del matí– van promoure un espai a la cafeteria de l'Hospital per canviar el tabac per salut. Totes aquelles persones que es desprenien de cigarretes i les llançaven a una caixa rebien obsequis saludables: pomes, plàtans i caramels sense sucre. L'activitat va ajuntar un gran nombre d'usuaris, familiars i treballadors, els quals es van apropar a la cafeteria per dir NO al tabac i tots es van comprometre a reduir-ne el consum. L'espai també va rebre la visita de dues usuàries de les unitats d'hospitalització (Àrea de Rehabilitació) que han deixat de fumar i estan abstinents des de fa molts mesos.

Aquesta dinàmica va servir per recordar als professionals que, com a sanitaris que són, han de promoure els hàbits saludables a tota la població. I és que la idea que aquesta tasca és més difícil en l'àmbit de la salut mental és una manera més d'estigmatitzar els usuaris de l'Hospital Sagrat Cor. Digues NO al tabac.

Comitè Promotor Sense Fum.

L'Hospital ofereix als seus col·laboradors viure l'experiència 'Cuidar-se per cuidar'

Sèrie d'estiraments al jardí de la casa d'espiritualitat dels germans de Sant Joan de Déu a Sant Antoni de Vilamajor.

N. Giró. 'Cuidar-se per cuidar'. Aquest és el títol de l'experiència que va impulsar l'Hospital Sagrat Cor el passat 28 d'abril entre el seus col·laboradors per tal de poder gaudir d'un dia de tranquil·litat, reflexió i silenci. La iniciativa buscava dos objectius clars: d'una banda, l'autoconeixement i creixement personal i, de l'altra, l'estrenyiment dels vincles entre la plantilla del Centre. És per això que el plantejament de la trobada va ser regalar-se temps a un mateix i als altres.

La jornada, que es va celebrar a la casa d'espiritualitat dels germans de Sant Joan de Déu a Sant Antoni de Vilamajor, va començar amb l'acollida de tots els participants i amb una presentació personal de cara a la resta dels companys. A continuació, es va fer una asseguda contemplativa que consistia a estar-se una hora en silenci, meditant, pensant en un mateix, escoltant el cos i centrant-se en la respiració. En acabar l'asseguda, el pare Eladi va llegir un escrit sobre la vida i va fer reflexionar els assistents sobre diferents aspectes que té la vida i tot el que comporta, amb els alts i baixos, els problemes, les dificultats, els conflictes, les pors, els dubtes, així com també les alegries, la felicitat, l'amistat i la família, entre d'altres. Va ser una estona de pensament i molta atenció. Després de fer aquest treball tan intens, els participants van realitzar uns exercicis d'estiraments al jardí, controlant la respiració, fet que els va permetre tornar-se a relaxar.

> La iniciativa buscava dos objectius clars: d'una banda, l'autoconeixement i creixement personal i, de l'altra, l'estrenyiment dels vincles entre la plantilla del Centre

Quan van acabar de dinar, van tenir temps lliure per passejar amb els companys i companyes, conèixer l'entorn que els envoltava i contemplar el paisatge. Van tenir temps, així mateix, per parlar i compartir tot el que estaven vivint i com s'estaven sentint. Va ser un temps ple d'emocions, de molta pau i tranquil·litat, però en el qual també hi va haver ocasions per poder riure molt. Seguidament, tot el que s'havia pensat de manera individual o en petit grup es va posar en comú. D'aquesta manera, es van poder compartir les opinions i els diferents punts de vista, tant d'aquelles persones que havien viscut l'experiència per primera vegada com aquelles per qui no era el primer cop.

La jornada va acabar amb una última asseguda, en la qual el pare Eladi va fer una dinàmica per obrir els xacres i va recitar uns cants. Els participants van trobar especialment gratificant haver pogut compartir un dia especial amb els companys de feina, entre els quals van sorgir amistats. En definitiva, la jornada els va permetre acostar-se, obrir-se, conèixer-se de manera més profunda, riure i, sobretot, respectar-se malgrat la diversitat d'opinions.

Se celebra la X Jornada de Reflexión Bioética del Hospital Sagrat Cor de Martorell

1.

2.

1. El doctor Carlos Franquelo fue el encargado de presentar la jornada.

2. De izquierda a derecha: Silvia Baliño, Ángel Urbina, Miguel Ruíz, José Antonio Larraz y David Lorenzo.

M. Ruiz. El Comité de Ética Asistencial del Hospital Sagrat Cor de Martorell organizó, el pasado día 22 de junio, la X Jornada de Reflexión Bioética. Bajo el título 'Decisiones anticipadas en el ámbito de la salud mental: construyendo una nueva relación terapéutica', el encuentro abordó el aumento de la autonomía y el empoderamiento del usuario atendido.

Es evidente que el estado clínico de las personas atendidas es discontinuo y va cambiando a lo largo del tiempo. En virtud de esas fluctuaciones y la previsión de las mismas, cuando la confianza y la solidez de la relación terapéutica lo permiten, el usuario y el equipo terapéutico pueden consensuar unas directrices que puedan llevarse a cabo en los momentos de descompensación clínica. Estos posibles consensos sitúan la relación terapéutica en un nivel muy superior al que hemos estado acostumbrados en el pasado.

La jornada consistió en una presentación inicial a cargo del psiquiatra, director médico del Hospital Sagrat Cor y presidente del Comité de Ética Asistencial, el doctor Carlos Franquelo. Posteriormente, tuvo lugar una mesa redonda, en la que se intentó dar una visión variada del tema desde cuatro puntos de vista: filosófico/ético, asistencial, de los usuarios y de las entidades tutelares. En ella participaron, respectivamente, el doctor y profesor de Bioética del Campus Sant Joan de Déu, Institut Borja, David Lorenzo; el director asistencial y educativo de la Provincia de España de Hermanas Hospitalarias, José Antonio Larraz; el vicepresidente de la Federación de Salud Mental de Catalunya, Àngel Urbina, y la coordinadora de la Fundació Nou Camí de Hermanas Hospitalarias, Silvia Baliño. Quien presentó y moderó la mesa redonda fue el psicólogo clínico y secretario del Comité de Ética asistencial del Hospital, Miguel Ruiz.

Finalmente, se abrió el debate entre todos los asistentes.

Nueva Comisión de Protección de Datos del Hospital Sagrat Cor

J. M. Peña. Como consecuencia de la entrada en vigor, el día 25 de mayo de 2018, del Reglamento General de Protección de Datos, el Consejo de Dirección del Hospital, en sesión de 30 de mayo de 2018, aprobó la constitución de la Comisión de Protección de Datos, que está conformada por personas con la capacidad de gestionar la seguridad de la información en el Hospital Sagrat Cor.

Las funciones de la Comisión son las siguientes: responsabilizarse de la gestión de la seguridad de la información; definir medidas para mejorar la seguridad de la información; revisar las políticas, normas, procedimientos y controles de seguridad de la información; promover planes y programas de comunicación del personal en esta materia; verificar que se realicen las acciones necesarias para asegurar que el sistema de seguridad se mantiene actualizado y funciona de forma eficiente, y revisar y aprobar los resultados del análisis de riesgos y evaluaciones de impacto.

Xavier Reig participa en una taula rodona sobre fibromiàlgia

X. Reig. L'Associació Catalana d'Afectats de Fibromiàlgia (ACAF) va celebrar, el passat 11 de juny al CAP de Molins de Rei, una taula rodona sobre fibromiàlgia on van participar afectats, treballadors de l'esmentat CAP i Xavier Reig, psicòleg clínic del Servei de Rehabilitació Comunitària de Sant Feliu de Llobregat. Al llarg de l'acte, es va establir un bon clima de diàleg i d'intercanvi d'experiències sobre com conviure amb el trastorn i amb el seu conseqüent procés d'acceptació.

Es va fer molt de ressò sobre l'acompanyament emocional a aquestes persones afectades, ja que no només, com a qualsevol malaltia crònica, suposa una ruptura biogràfica –havent de fer canvis en l'estil de vida– sinó que també s'hi afegeix el neguit del temps d'espera fins a ser diagnosticat (es parla de 6 anys de mitjana) i el fet de la incomprensió per part de les persones més properes, així com de la comunitat.

Foto de grup a l'estand informatiu a la Fira de la Rosa.

Participació dels serveis comunitaris de l'Hospital a les Festes de Primavera de Sant Feliu de Llobregat

X. Reig. Sant Feliu va acollir els proppassats 11, 12 i 13 de maig les Festes de Primavera, celebració que engloba dos dels esdeveniments més emblemàtics de la ciutat: l'Exposició Nacional de Roses i la Fira Comercial i Industrial del Baix Llobregat.

En el marc d'aquest important esdeveniment per a la ciutat de Sant Feliu, la Regidoria de Salut Pública i Consum ens va oferir als Serveis de Salut Mental de Sant Feliu, juntament amb el Club Social Nou Camí, participar a un estand informatiu amb la participació d'un grup de persones afectades.

Aquest esdeveniment s'emmarca dins de l'àmbit de la promoció i prevenció de la salut mental.

El Hospital Sagrat Cor, en el XIII Congreso Mundial de la WARP

J. Tristany. Bajo el título 'Recuperación, Ciudadanía y Derechos Humanos; Revisando los consensos', los próximos 5, 6 y 7 de julio tendrá lugar en el Palacio Municipal de Congresos de Madrid el XIII Congreso Mundial de la World Assotiation for Psychosocial Rehabilitation (WARP). Este evento pretende ser el punto de encuentro de muchos profesionales de diferentes países del mundo con el fin de actualizar sus conocimientos en el campo de la Rehabilitación Psicosocial de personas con enfermedad mental.

En dicho Congreso, se ha organizado un simposio para dar a conocer el modelo de recuperación en salud mental de Hermanas Hospitalarias España, en el que se presentarán experiencias de la Comunidad Autónoma de Madrid, Cantabria y Cataluña. Las experiencias catalanas las protagonizarán el Hospital Sagrat Cor y Benito Menni CASM.

Por parte del Hospital Sagrat Cor se presentará la comunicación 'La continuidad asistencial en los programas de rehabilitación', con la que se pretende compartir con los asistentes el modelo de rehabilitación que la Institución está llevando a cabo desde hace casi 10 años, con unos resultados satisfactorios. También se presenta en formato póster el 'Análisis descriptivo del Programa de Crisis de una Área de Rehabilitación'.

La misión de la WAPR es la difusión de los principios y prácticas de la Rehabilitación Psicosocial y la recuperación. Es decir, facilitar el acceso a programas orientados a proporcionar servicios a las personas con discapacidad derivada de problemas de salud mental para desarrollar una vida en la comunidad, con oportunidades de tratamiento, trabajo, alojamiento y participación social.

Evaluación del equipo de Pastoral, Atención Espiritual Religiosa

R. Narvaiz. Atender las necesidades espirituales y religiosas es labor no de personas individuales sino de equipos. De grupos que, de forma coordinada y desde un proyecto conectado con la dinámica asistencial, intentan ofrecer como una propuesta y como un derecho de los propios usuarios una oferta para gestionar la dimensión espiritual y religiosa de la vida.

En la realidad del Hospital Sagrat Cor, como ya se conoce, existe un equipo que, desde diferentes responsabilidades, tiene el objetivo de gestionar la oferta en el acompañamiento de las necesidades espirituales y religiosas de toda la comunidad hospitalaria. Un servicio que, como otros de la Institución, trabaja desde una programación con unos objetivos y propuestas adaptados y enmarcados en el contexto asistencial, priorizando en cada ejercicio una serie de líneas para ir implementando y haciendo más accesible dichos servicios a usuarios, familiares y colaboradores.

El pasado 21 de junio se tuvo la oportunidad de dedicar una jornada, en la Tossa de Montbuí, a evaluar los comentados objetivos desde el plan de Pastoral que se tenía establecido para este curso 2018. Esta valoración permite calibrar los progresos, responder mejor a las necesidades en la Institución desde el Área de Pastoral y seguir introduciendo elementos de mejora de cara al curso que viene.

Así pues, se agradece el trabajo de todos los profesionales y la acogida que se ofreció en los diferentes equipos interdisciplinares por hacer real la propuesta en el abordaje de las necesidades espirituales y religiosas. En este sentido, se constató que es necesario seguir apostando por una propuesta que englobe las necesidades concretas de los usuarios. De esta forma, las personas podrán hacer su proceso de salud también desde las dimensiones más profundas del ser humano como es su espiritualidad.

Xavier Reig
Coordinador de Centres de Dia de Martorell i Sant Feliu de Llobregat

Parlem-ne

La Festa de la Vida Bona, per un model de salut mental integrador

Segons l'OMS, la salut mental és un component integral i essencial de la salut. Aquest punt de vista té una conseqüència important: el fet d'entendre la salut mental més enllà de l'absència de trastorns o discapacitats mentals, com un estat de benestar en què la persona realitza les seves capacitats i és capaç de fer front a l'estrès normal de la vida i de contribuir a la seva comunitat. La Festa de la Vida Bona, celebrada per primer cop el passat 27 de maig al Parc de Torreblanca de Sant Feliu de Llobregat, va partir d'aquestes premisses amb l'objectiu de convertir-se en una plataforma acollidora, promotora i reivindicativa. Germanes Hospitalàries és una de les institucions que ha donat suport i ha participat de la iniciativa.

Entenem per Vida Bona l'opció subjectiva, personal i intransferible que cadascun de nosaltres escollim a l'hora de situar-nos davant la vida, i sota quin desig i quines condicions volem conduir-la

Sobre la base que estableix l'OMS, en la qual la salut mental és un component integral i essencial de la salut, es pot considerar que la promoció, la protecció i el restabliment de la salut mental són preocupacions vitals de les persones, les comunitats i les societats del món. En aquest sentit, la promoció de la salut mental consistiria en accions que creïn entorns i condicions de vida que la propiciïn i que permetin a les persones adoptar i mantenir *modus* de vida saludables.

En aquest context es va organitzar la primera edició de La Festa de la Vida Bona al Parc de Torreblanca de Sant Feliu de Llobregat, el passat diumenge 27 de maig. Un certamen emmarcat dins de la necessitat de crear al territori del Baix Llobregat, per part d'alguns professionals propers a la salut mental, una taula específica de salut mental comunitària, la qual té com a objectiu generar un nou paradigma en aquest àmbit, que integri en la comunitat les persones amb especial fragilitat, per tal de conferir-los la dignitat pròpia de l'ésser humà. Així, la Vida Bona es fonamenta en les necessitats socials de tots i cadascun de nosaltres i que tenen a veure amb el vincle amb l'altre, la família i la comunitat.

L'estand de l'Associació per la Salut Mental Baix Llobregat Nord.

Per què Vida Bona i no Bona Vida?

Les persones no formen una comunitat només per viure, sinó per viure bé. En la línia d'aquestes paraules d'Aristòtil (Grècia 384 – 322 aC), entenem per Vida Bona l'opció subjectiva, personal i intransferible que cadascun de nosaltres escollim a l'hora de situar-nos davant la vida, i sota quin desig i quines condicions volem conduir-la. A diferència de la bona vida, on es prioritza el plaer immediat i material, la Vida Bona aspira a la felicitat que aporta la responsabilitat de saber-se cap a un mateix i cap als altres.

La Vida Bona no es fonamenta en el tenir, sinó en el ser. Hi ha qui veu les persones amb especials fragilitats com éssers incapaços d'escollir la vida que desitgen, inclús incapaços de desitjar, esborrant-los, així, tota responsabilitat i anul·lant-los com a persones de ple dret. És per aquest motiu que primer parlem de Vida, entenent-la com el primer dret humà al qual se supediten tots els altres, i després parlem de Bona, considerant que només ho serà si es projecta en pro de la felicitat personal i social.

La Festa de la Vida Bona

Una festa és, per excel·lència, el punt de comunió d'una comunitat i, en ella, tenen cabuda tota mena de simbologies i de protagonismes. Una festa és, per definició, una tradició i en això és en el que volem convertir La Festa de la Vida Bona, en una tradició de caràcter bianual.

La Vida Bona es fonamenta en les necessitats socials de tots i cadascun de nosaltres i que tenen a veure amb el vincle amb l'altre, la família i la comunitat

La Festa de la Vida Bona neix amb la voluntat de convertir-se en una plataforma acollidora, promotora i reivindicativa. Acollidora perquè facilita un escenari amable i proper, en el qual té cabuda la diversitat. Promotora perquè pretén ser l'impuls d'una altra manera d'entendre la salut comunitària (i aquest nou paradigma demana reinventar nous enfocaments en els quals els protagonistes han de ser, sense cap mena de dubte, l'individu i la comunitat, entesos com dues parts integrants d'un mateix sistema, on el tot és més que la suma de les parts). Finalment, és una plataforma reivindicativa, perquè La Festa de la

Vida Bona es vol erigir com el reclam d'aquest nou paradigma; reclam amable i conciliador que fa una crida a la participació i a la integració de tots i totes, perquè estem convençuts que en la diversitat rau la riquesa de la nostra comunitat.

Un entorn comunitari per a tota la ciutadania

El principal objectiu de La Festa de la Vida Bona és potenciar un entorn comunitari en el qual tingui cabuda tota la ciutadania, així com totes les entitats públiques i privades del territori, amb l'únic propòsit de compartir un temps per a la promoció del seu projecte personal i/o d'identitat. I tot al voltant dels cinc centres d'interès que es van tenir presents en aquesta primera celebració.

Moment del taller de percussió de la Festa.

La Festa de la Vida Bona va ser un punt d'inici, una posada en escena d'una nova concepció de salut mental comunitària, amb l'accent posat a la comunitat

El primer centre d'interès va ser l'oci i l'educació familiar, ja que pretén ser una festa oberta a tot tipus de famílies, on puguin trobar diferents propostes que estimulin un oci familiar i/ o infantil. El segon, l'apoderament femení, perquè fer comunitat és també donar suport als seus components i, especialment, a aquells que encara pateixen algun tipus de desigualtat. És per això que es va fomentar el concepte femení, oferint actes en relació amb l'apoderament de les dones en els diferents àmbits de la convivència social.

El tercer centre d'interès va ser el de l'economia social, en la línia de la nova tendència del mercat laboral de tenir cura de les persones. També hi va haver lloc per a la gastronomia,

Detall d'una manualitat realitzada en un dels tallers de l'esdeveniment.

ja que l'alimentació és un dels aspectes bàsics de la nostra cultura i de la nostra societat. Com que el menjar facilita la trobada i la conversa, la petita mostra gastronòmica que es va organitzar va afavorir l'intercanvi i el diàleg.

El cinquè punt d'interès va ser el de les arts. El teatre, la dansa, la música i les arts plàstiques són ofertes culturals que no han de ser menystingudes. Convidar joves artistes, companyies de teatre *amateur*, taller d'art teràpia, així com diferents grups o entitats que promouen la cultura al nostre territori havien de tenir cabuda en aquesta festa.

Per tot, La Festa de la Vida Bona va ser un punt d'inici, una posada en escena d'una nova concepció de salut mental comunitària, amb l'accent posat a la comunitat. Fou la mostra que un món millor és possible i que, per aconseguir-lo, cal que treballem des de la comunitat i per a la comunitat. Perquè canviar el que tenim a la vora és el primer pas per canviar el que no tenim tan a prop.

La Festa, que tindrà un caràcter bianual, és organitzada per una plataforma de persones i entitats socials del Baix Llobregat, entre les quals figura Germanes Hospitalàries.També compta amb la col·laboració del Consell Comarcal del Baix Llobregat i del Centre d'Estudis del Baix Llobregat, així com amb el suport dels ajuntaments de Sant Just Desvern, el Prat de Llobregat, Sant Joan Despí i Sant Feliu de Llobregat.

Per saber-ne més clica aquí

Pòster promocional de l'acte.

FIDMAG
Germanes Hospitalàries
Research Foundation
fidmag.com

Investigació

Els consumidors habituals de cànnabis tenen un major volum de matèria grisa als ganglis basals

Segons un estudi realitzat a FIDMAG Research Foundation en col·laboració amb l'Hospital de la Vall d'Hebron i publicat a la revista *Frontiers in Psychiatry*, es detecta un major volum de la matèria grisa en els ganglis basals dels consumidors habituals de cànnabis mitjançant morfometria basada en Voxel i l'anàlisi volumètrica subcortical del cervell.

L'estudi de VBM va revelar que els usuaris de cànnabis no presentaven ni diferències corticals ni una reducció de volum en cap estructura subcortical però, en canvi, hi havia un clúster (p › 0.001) amb un increment de matèria grisa als ganglis basals

Estudis de neuroimatge estructural en consumidors de cànnabis han evidenciat reduccions de volum tant en regions corticals com subcorticals, especialment en regions amb major presència de receptors cannabinoides com l'hipocamp i l'amígdala. No obstant això, hi ha discrepància. L'estudi de la FIDMAG, en col·laboració amb l'Hospital de la Vall d'Hebron, examina la relació entre el consum prolongat de cànnabis i els canvis a nivell estructural, especialment en regions subcorticals, en una mostra d'adults consumidors habituals sense cap altre abús de substàncies.

Per dur a terme aquest estudi, es va comparar el volum de matèria grisa entre 14 individus amb un consum prolongat i habitual de cànnabis i controls no consumidors. Per tal de donar resultats fiables, el treball es va realitzar utilitzant dues tècniques d'RM diferents. En cada un dels estudis es va utilitzar la mateixa mostra de consumidors de cànnabis però diferent grup control. Ambdós grups control eren independents entre ells. Primer, es va utilitzar la morfometria basada en vòxel (VBM, per les sigles en anglès) per comparar els usuaris de cànnabis amb 28 controls aparellats (grup HC1). Segon, es van realitzar unes anàlisis volumètriques de les regions subcorticals per avaluar les diferències entre els usuaris de cànnabis i una mostra de 100 controls aparellats (grup HC2) obtinguda d'una base de dades local de voluntaris sans.

L'estudi de VBM va revelar que, en comparació amb el grup HC1, els usuaris de cànnabis no presentaven ni diferències corticals ni una reducció de volum en cap estructura subcortical però, en canvi, hi havia un clúster ($p>0.001$) amb un increment de matèria grisa als ganglis basals, incloent regions localitzades al caudat, putamen, pallidum i nucli accumbens de forma bilateral. L'anàlisi volumètrica subcortical va evidenciar que, en comparació amb el grup HC2, els usuaris de cànnabis presentaven un increment en el volum del putamen ($p=0.001$) i el pallidum ($p=0.0015$). També es van trobar unes tendències subtils, únicament significatives sense corregir, en el caudat ($p=0.05$) i el nucli accumbens ($p=0.047$).

Malgrat que aquest estudi no s'afegeix a les evidències prèvies que reportaven canvis estructurals en l'hipocamp i/o en l'amígdala en usuaris amb un consum prolongat i habitual de cànnabis, aporta evidències d'increments de volum en els ganglis basals.

Els autors de l'estudi, publicat a la revista *Frontiers in Psychiatry*, són: Ana Moreno-Alcázar, Begoña Gonzalvo, Erick J. Canales-Rodríguez, Laura Blanco, Diana Bachiller, Anna Romaguera, Gemma C. Monté-Rubio, Carlos Roncero, Peter J. McKenna i Edith Pomarol-Clotet.

Biblioteca

El diálogo estratégico. Comunicar persuadiendo: técnicas para conseguir el cambio
Autors:
Giorgio Nardone i Alessandro Salvini

Giorgio Nardone i els seus col·laboradors han desenvolupat una tècnica sorprenentment eficaç per conduir una conversa i aconseguir que l'interlocutor o el pacient acabi canviant les seves conviccions més radicals. Una tècnica nova i, al mateix temps, antiquíssima, ja que es remet a la retòrica clàssica, i que està sent utilitzada amb èxit per la Teràpia Breu. Es tracta d'una refinada estratègia per obtenir el màxim amb el mínim, on s'estructura la primera entrevista com una veritable intervenció més que com una fase preliminar, els sorprenents efectes de la qual han obert noves i prometedores perspectives de recerca i d'intervenció.

Aquesta obra representa la síntesi d'un recorregut de recerca, aplicació clínica i consultoria empresarial, realitzat al llarg de més de quinze anys al Centro di Terapia Strategica d'Arezzo, després de la seva fundació a càrrec de Giorgio Nardone i Paul Watzlawick.

El diàleg estratègic resultarà d'interès tant per a professionals de la psicologia i de la comunicació com per a lectors no especialitzats.

De izquierda a derecha: Sor Blanca Flor Guerrero, Sor María Esther Berruete, Sor Anabela Moreira, Sor Leòntine Judith Ngo Mbock y Sor María Begoña Pérez.

Nuevo Gobierno General de las Hermanas Hospitalarias del Sagrado Corazón de Jesús

La Asamblea de las 35 Hermanas del Sagrado Corazón de Jesús reunidas para la celebración del XXI Capítulo general reeligió a Sor Anabela Moreira Superiora general y nombró el nuevo Consejo general de la Congregación

Sor Mª Luisa González. La Asamblea de las 35 Hermanas del Sagrado Corazón de Jesús reunidas a finales de junio en Rocca di Papa (Roma), para la celebración del XXI Capítulo general, reeligió a Sor Anabela Moreira Superiora general y nombró, asimismo, el nuevo Consejo general de la Congregación para el periodo 2018-2024.

Nacida en Amorim (Portugal) en 1964, Sor Anabela es licenciada en Ciencias Religiosas por el Instituto Pontificio Regina Mundi y en Pedagogía de las Vocaciones por la Universidad Pontificia Salesiana, ambos en Roma. Desarrolló su experiencia hospitalaria principalmente en el campo de la formación, en Portugal, hasta que, en mayo de 2006, fue elegida Vicaria y 1ª Consejera general. En el XX Capítulo general fue elegida Superiora general de la Congregación.

Por otra parte, las hermanas elegidas por votación para formar el nuevo Consejo general fueron: Sor María Esther Berruete (Navarra, España), como 1ª Consejera y Vicaria general; Sor Leòntine Judith Ngo Mbock (Matomb, Camerún), como 2ª Consejera; Sor Blanca Flor Guerrero (Pasto, Colombia), como 3ª Consejera, y Sor María Begoña Pérez (Burgos, España), como 4ª Consejera.

III Encuentro de coordinadores y agentes locales de PAER

Redacció. Bajo el lema 'Siempre alegres en el servicio a Jesús', los días 14 y 15 de junio se celebró, en la Casa Provincial de Madrid, el III Encuentro de coordinadores y agentes de pastoral de la Provincia de España. Por parte del Hospital Sagrat Cor, estuvieron presentes Sor Inés López, Dolores Miguel y Roberto Navaiz, quienes compartieron con el resto de participantes de los 23 centros de Hermanas Hospitalarias España los caminos realizados, a nivel local y provincial.

Per saber-ne més clica aquí

L'Hospital participa en la I Trobada Nacional de Voluntaris de Germanes Hospitalàries

Redacció. L'Hospital Sagrat Cor de Martorell va participar, el cap de setmana del 9 i 10 de juny, en la I Trobada Nacional de Voluntaris de Germanes Hospitalàries, celebrada al Prat del Llobregat. Una trobada en la qual, sota el lema 'Sigueu alegres en el servei', es va donar cita a més de 170 voluntaris i voluntàries arribats dels 23 centres de la Província d'Espanya, per compartir experiències i emocions sobre el que suposa per a ells aquest voluntariat. De l'Hospital Sagrat Cor de Martorell van assistir Gloria López, responsable de Voluntariat, i les voluntàries Laura Moreno, Encarna Sánchez i Mª Antonia Estévez.

Per saber-ne més clica aquí

Esther Romaguera
Terapeuta Ocupacional
de l'Àrea Sociosanitària

De tot cor

Jornada solidària de Sant Jordi 2018

L'Hospital Sagrat Cor va organitzar dos stands de venda de llibres i manualitats amb l'objectiu de recaptar diners per al projecte a Vietnam de la Fundació Benito Menni.

Des del dia 24 d'abril de 2016, el conjunt de centres de Germanes Hospitalàries ubicats a Espanya formen una Província única. Les directrius que s'han de seguir s'estableixen des de Madrid i tots els centres es basen en aquestes estratègies. Arran d'aquesta línia d'actuació, s'ha creat una comissió de Solidaritat, seguint la filosofia del Pare fundador, Sant Benito Menni. Per participar en la comissió, cada institució ha buscat un referent de solidaritat, per tal d'agilitzar les gestions i estratègies a seguir. A l'Hospital Sagrat Cor de Martorell, la persona responsable sóc jo, l'Esther Romaguera, terapeuta ocupacional de l'Àrea Sociosanitària, però treballem sempre des d'una comissió.

El dia 19 de febrer de 2018 es va celebrar a Madrid la primera Trobada de referents de Solidaritat. Durant aquesta jornada, diferents professionals van realitzar intervencions per explicar les funcions que s'hauran de dur a terme aquest any. A més, cada referent va tenir l'oportunitat d'exposar les estratègies que cada centre havia fet fins ara per donar suport a projectes solidaris.

Els projectes estratègics escollits aquest any són: Vietnam, atenció a la infància i a la discapacitat; Guinea, atenció a la salut mental; atenció a la salut mental a persones immigrants i en risc de tracta; FMB Kintambo, atenció a la salut mental (construcció d'un centre)

Una de les conclusions de la jornada fou que, a partir d'ara, s'unificarà i es treballarà tots a una. Així, cada institució ha de seguir ajudant econòmicament la Fundació Benito Menni. En aquest sentit, els projectes estratègics escollits aquest any són: Vietnam, atenció a la infància i a la discapacitat; Guinea, atenció a la salut mental; atenció a la salut mental a persones immigrants i en risc de tracta; FMB Kintambo, atenció a la salut mental (construcció d'un centre).

Des de l'Hospital Sagrat Cor, vam decidir començar amb aquesta comesa el dia 23 d'abril, aprofitant la celebració de Sant Jordi, el dia de la rosa i el llibre, una diada molt significativa a Catalunya. Vam plantejar que els guanys d'aquesta activitat fossin destinats al projecte del Vietnam, perquè som conscients que els nens són persones vulnerables, que sempre requereixen la supervisió d'un adult i que encara necessiten més atencions específiques si presenten alguna discapacitat.

Gràcies a les fotos facilitades per la Sra. Lourdes Núñez, responsable de Solidaritat de la Província d'Espanya, vam decorar les paradetes amb imatges reals per il·lustrar de manera directa els destinataris dels guanys, els infants del Vietnam. Els diners recaptats serviran per finançar material de suport per realitzar la rehabilitació, per comprar lliteres i productes específics i per facilitar els tractaments que reben aquests infants per part de les germanes que els assisteixen. Cal destacar que, al centre del Vietnam, les germanes no compten amb professionals en plantilla ni tampoc amb ascensor i han de pujar els nens a pes al pis superior.

L'acció, llavors, va consistir a vendre llibres i roses, així com elements relacionats amb la diada. Com que l'objectiu era buscar guanys econòmics, calia reduir les despeses, de manera que es va decidir vendre llibres de segona mà. Primer, vam realitzar una campanya divulgativa entre tots

Un dels dos punts de venda solidaris.

els treballadors del centre perquè donessin llibres, en bon estat, de qualsevol temàtica: infantil, poesia, novel·la, històrics, etc. El punt de recollida fou, durant una setmana, la centraleta, un lloc de pas per a tots.

Com que el nostre Centre és gran, vam decidir ubicar-hi dues paradetes, per captar més possibles compradors i fer força caixa. Un lloc clau fou la cafeteria i, l'altre, l'accés a la Unitat de Convalescència i Cures Pal·liatives (on hi ha constants entrades i sortides de familiars i serveis d'ambulàncies). Gràcies als voluntaris, professionals, residents, les germanes del Centre i estudiants en formació, vam poder organitzar torns per atendre les dues paradetes, de 10 h a 14 h.

Cal destacar la gran aportació dels usuaris de l'Hospital de Dia Psicogeriàtric del Centre, els quals van elaborar, responent a la nostra demanda, punts de llibre artesanals i agulles de solapa amb forma de rosa que van tenir un gran èxit de venda. També cal destacar la generositat dels professionals que van col·laborar realitzant ells mateixos treballs manuals (fora d'horari laboral i de manera completament altruista) per tal d'obtenir més guanys. D'altra banda, tots els venedors i venedores van demostrar una gran dedicació i una 'vena comercial', ja que fins i tot van buscar eslògans per captar clients amb frases enginyoses com 'Vamos, vamos, que estas rosas me las quitan de las manos' i també van utilitzar un bon màrqueting com el 'pagui'n dos i emporti-se'n tres'.

Per acabar, donar les gràcies a tots els compradors (residents, professionals, familiars, etc.). Gràcies a la col·laboració de tothom vam recaptar 433,02 euros nets, descomptant els 72,50 euros de les roses naturals adquirides (a preu de cost gràcies als contactes d'un voluntari). Es va fer entrega del xec a la superiora del Centre, Sor M. Luisa González, el dia 24 d'abril, dia de Sant Benito Menni, a l'ofrena que va tenir lloc a l'Eucaristia.

Una de les germanes de Vietnam fent rehabilitació a un dels nens del centre.

Per tot l'èxit assolit amb aquesta activitat, l'any vinent la repetirem i, seguint les recomanacions que la gent ha fet arribar a l'organització, intentarem ampliar l'horari de les paradetes, allargant-lo a la tarda. Però, per assumir-ho, necessitarem persones implicades i amb disponibilitat horària.

Així que, de cara a l'any vinent, ja podeu reservar la data: el dia 23 d'abril tothom té una cita solidària. També podeu anar revisant els llibres que ja no utilitzeu i, tanmateix, si realitzeu activitats manuals amb els vostres usuaris, podeu anar elaborant cistells (com els que ens van oferir els usuaris de la Unitat de Patologia Dual, que eren molt bonics) roses, agulles de solapa, punts de llibres o roses de ganxet, paper o d'altres materials.

I, sobretot, estigueu atents perquè, des de la Comissió de Solidaritat, estem preparant activitats molt interessants per col·laborar en projectes solidaris, per als quals us tornarem a demanar la vostra col·laboració. Tampoc no ens oblidem de casa nostra, ja que estem preparant activitats solidàries per ajudar col·lectius desafavorits de Martorell i els seus voltants. Així que aviat rebreu noves convocatòries perquè cal tenir present aquest lema: 'Val més donar que rebre'.

Silvia Baliño
Coordinadora de la
Fundació Nou Camí

Fundació Nou Camí

El reconocimiento de la plena capacidad jurídica a las personas con discapacidad, una asignatura pendiente

Ante la situación actual, en la que la legislación nacional apenas ha variado, la institución de Hermanas Hospitalarias toma la iniciativa y abre el debate sobre el reconocimiento de la plena capacidad jurídica a las personas con diversidad o discapacidades en el acto inaugural de la festividad de San Benito Menni.

La Fundació Nou Camí celebró, el pasado 24 de abril, el día de San Benito Menni, compartiendo el programa de actos de la festividad con la Comunidad Hospitalaria del Hospital Sagrat Cor de Martorell. El acto inaugural estuvo a cargo de la Dra. María Paz García Rubio, catedrática de Derecho Civil de la Universidad de Santiago de Compostela y vocal de la Sección Primera de la Comisión General de Codificación, quien magistralmente nos ilustró con su conferencia 'El derecho al reconocimiento de la plena capacidad jurídica a las personas con discapacidad'. Posteriormente, se constituyó una mesa redonda para tratar ese tema desde diferentes perspectivas: la sanitaria, la de las entidades tutelares y la de los familiares o propios afectados; con la Dra. Inma Ruiz Menéndez, D. Josep Mª Soler i Chavero, y D. Francisco Rubio.

> La Convención Internacional de Nueva York representó un cambio en el modelo social de derechos humanos, ya que, a partir de aquí, las causas de la discapacidad pasaron a ser principalmente sociales

El reconocimiento de la plena capacidad jurídica a las personas con diversidad o discapacidad es un camino que se inició en nuestro país a partir de la ratificación por parte del Estado español de la Convención internacional sobre los Derechos de las personas con Discapacidad de la ONU (conocida también como la Convención de Nueva York) y su entrada en vigor en el año 2008.

La Convención representó un cambio en el modelo social de derechos humanos, ya que, a partir de aquí, las causas de la discapacidad pasaron a ser principalmente sociales. En este sentido, es en la sociedad donde se encuentran las principales barreras. Del mismo modo, es la propia sociedad la que debe procurar y facilitar la participación y plena integración de las personas con discapacidades en un plano de igualdad al resto de la ciudadanía.

En el transcurso de su ponencia, la Dra. García Rubio profundizó en los principios generales de la Convención. Éstos hacen referencia al respeto a la dignidad inherente, la autonomía individual, la libertad en la toma de decisiones, la independencia de las personas, la igualdad de oportunidades y su participación en la sociedad de manera efectiva.

Actualmente, el derecho español limita la capacidad de las personas con discapacidad por causa de diagnóstico y por aquello que no pueden hacer. Ante esta realidad, el cambio de modelo se fija en las capacidades y otorga determinados apoyos para que la inclusión y participación en la sociedad de las personas con discapacidades sea plena.

Dichos apoyos ya no deberán basarse, a diferencia de lo que ocurre actualmente, en los sistemas de representación, sino en los de soporte con diferentes escalas de intensidad en función de las necesidades personales. Así, la toma de decisiones deberá basarse en su voluntad y no en el máximo interés de la persona, debiendo apoyar y dar soporte para que pueda realizarse según su voluntad y no su mejor interés en contra de su voluntad. Las personas con discapacidad también tienen derecho a equivocarse y aprender de ello.

De izquierda a derecha: Sr. Josep Mª Solé, Sr. Francisco Rubio, Dra. Mª Paz García, Dr. J. Carlos Franquelo y Dra. Inma Ruiz.

Esta nueva concepción afecta no sólo a la propia persona con diversidad, sino a todos los agentes implicados en la red de salud mental y discapacidad, tal y como pudimos apreciar en la mesa redonda, celebrada posteriormente a la ponencia de la Dra. García, y que generó un gran debate por esta novedosa concepción de la capacidad jurídica de la persona con discapacidad.

En el momento actual, y tras 10 años de vigencia de la normativa internacional sin que la legislación nacional apenas haya variado ni se haya adecuado a ese nuevo modelo, debemos idear e investigar nuevas formas de actuación desde el punto de vista sanitario, asistencial, de cuidado y ejercicio de la guarda legal, que nos permita respetar las capacidades de las personas con discapacidades y potenciarlas respetando su voluntad, aunque en alguna ocasión no prime el máximo interés de la persona con diversidad.

La doctora María Paz García, junto al gerente del Hospital, Jose Mª Peña.

Es necesario dotarnos de un sistema de apoyos con una escala de intensidad suficientemente amplia para poder llegar a todo el abanico que existe en la sociedad y que éste sea útil para que logremos el pleno ejercicio de los derechos y deberes de las personas con diversidades, de acuerdo con la Convención Internacional de Nueva York.

Una vez más, la institución de Hermanas Hospitalarias quiere ser proactiva en la aplicación de los modelos más novedosos de cuidado y asistencia a la persona con algún diagnóstico de salud mental, de acuerdo con el nuevo paradigma y concepción de la discapacidad, siguiendo los pasos de San Benito Menni en el día de su onomástica, quien siempre supo dar respuestas a las necesidades de su época.

Santiago Bernades
Coordinador de
l'Àrea Sociosanitaria

Parlem-hi

Sebastià Santaeugènia, director del Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat

"És moment de fer una reflexió sobre les necessitats i model d'especialistes del futur que volem"

Parlem amb Sebastià Santaeugènia, metge especialista en Medicina Interna i actual director del Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat i Pla Director Sociosanitari, del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. També forma part del comitè operatiu del Pla Interdepartamental d'Interacció social i sanitària. Anteriorment va ser cap de Servei de Geriatria i Cures Pal·liatives de Badalona Serveis Assistencials, on va desenvolupar i aprofundir gran part de la seva trajectòria en investigació al voltant de nous models d'atenció integrada en sistemes de salut i socials.

Tenint en compte les dades d'envelliment poblacional al nostre país, el nostre sistema de salut serà sostenible en el futur? És necessari modificar el model actual?

En l'actualitat es fa necessària una reflexió de l'estat de situació del model sanitari actual tenint en compte diversos factors, com els professionals, socials o poblacionals. L'envelliment és un dels reptes sense precedents perquè, tal com deia Nacions Unides l'any 2009, és un fenomen generalitzat, que suposa un canvi profund i irreversible, que ens porta a reflexionar sobre quines necessitats té aquest col·lectiu de persones des d'un punt de vista sanitari i social. Aquesta nova realitat exigeix un procés d'adaptació del model clàssic cap a un orientat a un altre tipus de perfils poblacionals que, seguint la millor evidència disponible i fent partícips les persones, dissenyi i desenvolupi per als pròxims anys un sistema de salut i social de futur, centrat en la persona, així com proactiu, integrat i deliberatiu, per tal que s'adapti a la nova realitat social i sigui sostenible i perdurable en el temps.

Quines necessitats s'haurien de prioritzar en l'atenció a la gent gran?

En les últimes dècades Catalunya ha desenvolupat i disposa d'un sistema d'atenció a les persones grans de reconegut prestigi, tant en l'àmbit nacional com internacional. La creació i posada en marxa del Programa Vida als Anys, l'any 1986, ha portat a una evolució de l'atenció especialitzada geriàtrica al territori amb una àmplia implantació (96 centres sociosanitaris, més de 60 equips UFISS, més de 100 equips PADES) que va més enllà de l'àmbit hospitalari d'aguts. D'altra banda, disposem d'un sistema d'atenció primària realment potent, amb experiència i formació en atenció a les persones grans i amb capacitat de relacionar-se, quan és necessari, amb l'atenció especialitzada.

Amb visió de futur, resta pendent treballar i avançar en el desenvolupament d'alguns escenaris relacionats en aspectes clau entre els quals destacaríem, entre d'altres, la millora de les pràctiques col·laboratives entre àmbits (atenció hospitalària-sociosanitària-primària) en l'atenció a les persones grans i la millora de l'atenció de la gent gran als hospitals d'aguts (serveis d'urgències, unitats de pacients geriàtrics aguts, unitats quirúrgiques), on tenim una evidència sòlida i experiències a Catalunya que mostren beneficis significatius per a les persones i els professionals que les atenen.

L'envelliment és un dels reptes sense precedents perquè, tal com deia Nacions Unides l'any 2009, és un fenomen generalitzat que suposa un canvi profund i irreversible

Hi ha malalties cròniques emergents que requereixen una atenció especial?

De forma clàssica sempre s'ha dit que la insuficiència cardíaca, la Malaltia Pulmonar Obstructiva Crònica (MPOC), les demències, la diabetis mellitus, la insuficiència renal crònica, etc. són malalties d'elevada prevalença que impacten de forma significativa en el sistema de salut. Sense perdre-les de vista, ens hem de plantejar que les persones no són una malaltia o un òrgan, ja que tenen diverses condicions cròniques i, de vegades, necessitats complexes en la seva atenció, on no tenim guies de pràctica clínica amb evidència sòlida de què fer, ni tenim la certesa de què els passa ni com donar una resposta inequívoca o única a les seves necessitats. Aquestes persones són objecte de l'atenció del nostre programa, des del vessant que hem de reforçar l'activitat preventiva (evitar noves situacions o persones en aquesta situació) i el vessant d'atenció proactiva d'acord amb un model d'atenció diferenciat que s'adapti a donar resposta de forma integrada (social i sanitària) els 7 dies de la setmana les 24 hores al dia i amb visió territorial a les necessitats d'aquestes persones.

Quin paper tindran els hospitals, els centres sociosanitaris i l'atenció primària en l'atenció del pacient geriàtric?

Les situacions del pacient geriàtric són diverses i, per tant, els lideratges poden ser canviants. La persona gran sempre ha de tenir un equip interdisciplinari referent de proximitat central en el sistema de salut que ha de poder liderar de forma compartida la seva atenció, que és l'equip d'atenció primària. Especialment a la comunitat (sigui a domicili o residència) aquest equip és qui lidera i organitza l'atenció, coordinant-se amb els altres àmbits per a donar resposta a les necessitats de les persones. Si la persona gran requereix internament en l'àmbit sociosanitari o hospitalari d'aguts de forma temporal, els equips professionals amb formació àmplia i visió generalista de la persona són els més indicats per donar resposta a les necessitats de les persones grans.

En les últimes dècades Catalunya ha desenvolupat i disposa d'un sistema d'atenció a les persones grans de reconegut prestigi, tant en l'àmbit nacional com internacional

En aquesta línia, els equips especialitzats en geriatria i en medicina interna són els més adequats per garantir una atenció integral de les necessitats de la persona (en la majoria de casos), sense renunciar al fet que aquestes persones puguin tenir necessitats molt específiques que hagin de precisar altres especialistes de forma puntual. Independentment d'això, a qualsevol àmbit l'atenció de la persona gran ha de partir d'una atenció d'acord amb una formació sòlida geriàtrica dels professionals que l'atenguin i això s'ha de garantir per tots els col·lectius que atenen aquest tipus de persones, de la mateixa manera que ho demanem per a l'atenció de final de vida.

El doctor Sebastià Santaeugènia a la III Jornada Sociosanitària organitzada per La Unió, associació d'entitats sanitàries i socials, el passat 18 d'abril.

Com seran els centres sociosanitaris del futur?

És una pregunta molt difícil de respondre. El sistema sociosanitari té reptes de present i futur. Entre d'altres, a tall d'exemple, estaria com ser aquella frontissa entre l'àmbit hospitalari i l'atenció primària per a facilitar l'alta precoç de persones grans o evitar ingressos innecessaris des de la comunitat a l'hospital. Hem d'aconseguir una visió molt territorial i de servei, no només als hospitals d'aguts, sinó també als equips d'atenció primària de proximitat, amb una accessibilitat major i flexibilitat respecte a les respostes que necessiten els professionals dels diferents àmbits.

Per arribar a la vellesa amb bon estat de salut no hem d'esperar a ser grans, hem de començar a treballar des del naixement de la persona

Podrem garantir l'expertesa i el nombre de professionals per atendre la gent gran de Catalunya?

En l'actualitat, com en altres entorns, la situació dels professionals de forma general a Catalunya és complexa. S'identifica una elevada taxa d'envelliment dels professionals conjuntament amb una taxa de nombre d'infermeres per sota de la mitjana europea, amb unes necessitats de formació de múltiples especialitats. És moment de fer una reflexió sobre les necessitats i model d'especialistes del futur que volem. Pel que fa a l'atenció a les persones grans, podríem dir que disposem de professionals amb capacitats i formació sòlida, des de l'especialista en geriatria, com aquell amb una formació específica reconeguda de màxima expertesa, al metge de família i internista, els quals tenen una molt bona formació i que cada vegada més adquireixen formació geriàtrica complementària per donar un millor servei a les persones grans. Així i tot, s'observa un dèficit en diferent grau de professionals d'aquestes tres especialitats per cobrir totes les necessitats d'aquest col·lectiu poblacional.

Quines serien les recomanacions per arribar a la vellesa amb un bon estat de salut?

Per arribar a la vellesa amb bon estat de salut no hem d'esperar a ser grans, hem de començar a treballar des del naixement de la persona, és una feina que es basa en una educació sobre hàbits alimentaris, estils de vida i l'activitat física. Si en la infantesa queden integrats, s'assegura un creixement satisfactori i que permet arribar a la vellesa amb un grau de reserva molt més elevat. A això se li ha de sumar l'activitat preventiva per evitar l'aparició de malalties cròniques i tenir la sort que la genètica sigui un aliat que permeti evitar malalties, que, tot i un estil de vida saludable, puguin afectar la persona.

Com voldria que fos la seva vellesa?

M'agradaria una vellesa plena, que em permeti gaudir de la vida amb la millor salut possible, amb plena autonomia (tant funcional com cognitiva), en bona companyia i gaudint del plaer de les meves aficions (música, lectura, viatjar en autocaravana) i de viure en un lloc idíl·lic com és el Penedès. No demano gaire, no?

Entorn

La Unió celebra la III Jornada Sociosanitària

Redacció. La Unió, associació d'entitats sanitàries i socials de la qual l'Hospital Sagrat Cor forma part, va celebrar, el passat 18 d'abril, la III Jornada Sociosanitària, sota el títol 'Propostes disruptives per a l'evolució del model d'atenció sociosanitària'. Impulsada pel Consell de Sector d'Atenció Sociosanitària, la trobada tenia l'objectiu de posar en relleu la necessitat de redissenyar el model d'atenció en aquest àmbit i buscar respostes a les exigències assistencials actuals i futures.

La inauguració va comptar amb la presència del llavors director del Servei Català de la Salut, qui, en el seu discurs, va assegurar que el sistema català de salut porta la innovació a la seva genètica i ha fet de la necessitat, una virtut. Al llarg del matí es va realitzar la conferència a càrrec de Sebastià Santaeugènia, director del Programa de Prevenció i Atenció a la Cronicitat, el qual va reflexionar sobre el model sociosanitari actual i va plantejar propostes de present i futur de forma creativa.

Així mateix, es van celebrar dues taules rodones en què es va analitzar, des del punt de vista de les diverses organitzacions implicades, l'actual funcionament de la xarxa assistencial a Catalunya i es va debatre si és possible fer realitat el repte de treballar en xarxa. A la clausura de la jornada, el secretari d'Afers Socials i Famílies, Francesc Iglesias, va reconèixer que hi ha molta feina per fer a l'hora d'aconseguir una atenció en xarxa eficient i es va comprometre a treballar-hi.

La inauguració de la Jornada va comptar amb la presència del llavors director del Servei Català de la Salut, David Elvira; del vicepresident primer de La Unió, Joan Maria Adserà, i de Francesc Brosa, vocal-president del Consell de Sector d'Atenció Sociosanitària de La Unió.

Per saber-ne més clica aquí

La promoció de la salut i la prevenció, eixos de la V Jornada de Salut Mental de La Unió

Redacció. El Col·legi Major Sant Jordi de Barcelona va acollir, el passat 24 de maig, la V Jornada de Salut Mental de La Unió, impulsada pel Consell de Sector d'Atenció a la Salut Mental de l'associació empresarial. Sota el títol 'Promoció i prevenció en Salut Mental', l'objectiu de la trobada era abordar aquests dos aspectes com a elements essencials per fomentar el benestar de les persones i com a prioritaris en el dia a dia del desplegament global del model d'atenció.

Joan Colom, subdirector general de Drogodependències i director del Programa de Prevenció, Control i Atenció al VIH, les ITS i les Hepatitis Víriques de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, es va mostrar satisfet amb l'enfocament de l'acte, pel fet de reflectir el caràcter cada dia més transversal que adquireix la salut mental, tant pel que fa a l'univers de pacients com a les línies d'abordatge, que inclouen l'entorn comunitari, l'atenció primària, l'atenció especialitzada d'aguts i l'àmbit sociosanitari i les residències.

Posteriorment, es van celebrar dues taules rodones on es va debatre, entre altres temes, sobre les polítiques de promoció i prevenció en salut mental i es van donar a conèixer diferents experiències en aquest àmbit. La jornada va acabar amb la intervenció del director de la Càtedra Ethos de la Universitat Ramon Llull, Francesc Torralba, qui va impartir la conferència 'Projecte vital i benestar emocional'.

Per saber-ne més clica aquí

Catalunya i Europa es preparen per enfrontar-se a l'increment de casos d'ictus en els pròxims 15 anys

Font: Fundació Ictus. Publicació de l'informe 'Catalunya i Europa davant l'Ictus'.

Redacció. L'ictus és la primera causa clínica de discapacitat física en els adults i la segona causa de mort, segons l'informe 'Catalunya i Europa davant l'Ictus' que ha elaborat la Fundació Ictus, amb la col·laboració dels màxims responsables de les societats europees dedicades a la lluita contra aquesta malaltia, l'European Stroke Organisation (ESO) i l'Stroke Alliance for Europe (SAFE). L'envelliment progressiu de la població té moltes conseqüències en l'àmbit de la salut, algunes de les quals ja s'estan notant i, d'altres, tindran efecte a mitjà i llarg termini. Una d'elles, i molt rellevant, serà el fet que, segons les previsions dels experts, els casos d'ictus a Europa s'incrementaran en un 34 % d'aquí a l'any 2035. Aquest augment en poc menys de 20 anys provocarà un 45 % més de morts per ictus, i un 25 % més de persones supervivents amb seqüeles.

Tal com s'explica en el document, el seguiment que s'ha de fer del pacient després de patir la malaltia esdevé un pas molt important per tal que l'estat d'ànim i de salut de l'afectat no empitjori. Els centres del Sistema de Codi Ictus (SCI-Cat) –que és el protocol que es posa en marxa quan una persona pateix un ictus i assegura l'assistència pre, inter i intrahospitalària– són els encarregats de fer un seguiment a consultes externes durant els tres mesos després de l'episodi agut. Posteriorment, aquest control es fa, en general, des de l'atenció primària per aconseguir que els pacients amb discapacitat a causa de l'ictus puguin tenir una assistència de qualitat i, el que és primordial, que tant ells com les seves famílies, aconsegueixin conviure amb les seqüeles de la malaltia.

Tant a Catalunya com a la resta d'Europa, un dels reptes que planteja l'ictus és l'atenció als supervivents a llarg termini. El document presentat per la Fundació Ictus reconeix que el suport i l'atenció a llarg termini és la part del procés assistencial menys avaluada i de què es disposen menys dades, tot i la càrrega assistencial i econòmica que representa. El pla d'acció de l'ESO proposa, entre d'altres mesures, establir plans nacionals de suport als supervivents, independentment del lloc de residència i de l'estatus socioeconòmic. També recomana establir equips que monitoritzin els plans per assegurar que les mesures implementades cobreixen les mancances dels afectats i de les seves famílies.

Per saber-ne més clica aquí

Es jubila

Mª Ángeles Foz Baeta

Coordinadora dels Serveis de Salut Mental del Berguedà

La Dra. Foz en su despacho del CSMA de Berga.

La vinculación de la Dra. Mª Ángeles Foz con la institución de Hermanas Hospitalarias se remonta a finales de 1979, cuando estudiaba la Especialidad de Psiquiatría en el Hospital Clínico de Barcelona y solicitó realizar las prácticas en el Hospital Sagrat Cor de Martorell. Fue en aquel momento cuando el Dr. Rego la introdujo en el Pabellón de Clínica Abierta, cuyo responsable era el Dr. García Tarafa, y, posteriormente, en el Pabellón de San Luís y San José. En 1982, empezó a trabajar en los equipamientos extrahospitalarios del Berguedà incorporándose definitivamente a finales de 1985 como coordinadora de los Servicios de Salud Mental, cargo que ha desempeñado durante casi cuatro décadas.

¿Cómo recuerda sus inicios en el Hospital Sagrat Cor de Martorell?

El Dr. Rego fue quien me facilitó la entrada en el Hospital. Gracias a él, empecé mis prácticas en el Pabellón de Clínica Abierta, con el Dr. García Tarafa, y luego pasé al Pabellón de San Luís y San José. Recuerdo con cariño al personal que trabajaba en estas unidades, la manera con la que todos me acogieron, con proximidad y respeto, así como su calidad profesional y humana. Para mí era todo novedoso, el trabajo en equipo, las terapias grupales, la laborterapia… y todos mis compañeros y compañeras me facilitaron enormemente la adaptación.

La Dr. Foz, quien empezó a trabajar en los equipamientos extrahospitalarios del Berguedà en 1982.

¿Cuándo empieza a trabajar en la comarca del Berguedà?

En mayo de 1982 me ofrecieron trabajar en los equipamientos extrahospitalarios del Berguedà, ubicados en el Hospital Comarcal Sant Bernabé de Berga. Aquí comenzó, para mí, una nueva aventura. Alterné durante los tres siguientes años este trabajo con las guardias en el Hospital Sagrat Cor de Martorell hasta que, a finales de 1985, completé mi jornada laboral en Berga y pasé a ser la coordinadora de los Servicios de Salud Mental del Berguedà, cargo que he mantenido hasta la actualidad.

Y después de casi cuatro décadas, ¿qué destacaría de su trayectoria profesional?

Sobre todo me gustaría destacar que estoy orgullosa de pertenecer a las Hermanas Hospitalarias, ya que me siento identificada con la Institución en un aspecto que para mí es muy importante: el hecho de estar al servicio de los enfermos y de las personas necesitadas. Nosotros fuimos pioneros, dentro de Hermanas Hospitalarias, en la creación de los equipamientos extrahospitalarios y estoy satisfecha de haber tenido la oportunidad de participar en los cambios que la Institución ha experimentado a lo largo de todos estos años, adaptándose a la Reforma Sanitaria impulsada desde la Administración.

Estoy orgullosa de pertenecer a Hermanas Hospitalarias, ya que me siento identificada con la Institución en un aspecto que para mí es muy importante: el hecho de estar al servicio de los enfermos y de las personas necesitadas.

¿Cómo se materializaron todos estos cambios en le comarca del Berguedà?

Desde la creación de estos equipamientos extrahospitalarios, en el Berguedà hemos pasado por diferentes momentos evolutivos de los servicios concertados. Hasta el año 2000, el Centro de Salud Mental de Adultos (CSMA) estuvo ubicado en el Hospital Comarcal, compartiendo despachos y salas de espera con otras especialidades, atendiendo interconsultas, colaborando con otros servicios especializados (Cirugía, Endocrinología, Medicina Interna, etc.), atendiendo las demandas de atención primaria, y potenciando la rehabilitación de nuestros pacientes. A partir del año 2000, y debido a la reorganización sectorial del Servei Català de la Salut, hubo cambios en relación con la zona de influencia de ingresos, de agudos y subagudos, pasando a depender de Althaia.

Es a partir de este momento cuando el CSMA se ubica fuera del Hospital Comarcal, potenciándose así la psiquiatría comunitaria, y nos contratan el Programa de Trastorno Mental Severo y el Hospital de Día con 10 plazas.

Por todo ello, destacaría la importancia del trabajo integral y comunitario, interdisciplinario, intersectorial y la integración con la Atención Primaria. Pero, ante todo, el trabajo en equipo, ya que nuestros servicios se articulan en un espacio donde escuchar y ser escuchado define claramente el respeto al otro, el ser aceptado a pesar de las diferencias.

Por último, ¿qué le ha supuesto trabajar en Hermanas Hospitalarias a nivel personal?

A lo largo de todos estos años, he pasado por momentos cómodos, otros menos cómodos y otros complicados. Pero he de reconocer que he tenido la suerte de compartir el trabajo con personas excelentes que me han apoyado y ayudado en los momentos difíciles. En general, creo que la experiencia profesional abre un camino a la fortaleza, tolerancia y a la curiosidad.

Por otra parte, el trabajo en equipo, la relación con los compañeros y la formación me han permitido tener una mirada diferente de mí misma y de mi alrededor. Un trabajo como el que he desempeñado ofrece la oportunidad de conocer los propios miedos, las limitaciones, los puntos fuertes y débiles, y, en este sentido, mi experiencia me ha permitido tener una visión diferente del mundo. Me ha proporcionado la capacidad de relativizar las cosas, de tolerar las contradicciones, la aceptación del otro a pesar de la diferencia, así como tener una actitud más comprensiva y menos exigente. E insisto, todo esto ha sido gracias a lo que he recibido y me ha aportado la relación con mis compañeros y compañeras.

Esta es la mochila que me llevo, ligera pero a la vez llena, y que me acompañará el resto del trayecto de mi vida. A todos, gracias por vuestra generosidad.

Entrada de la sede de los Servicios de Salud Mental del Hospital Sagrat Cor en Berga.

25 anys amb nosaltres

Agustín Linares Gros

Auxiliar de clínica

"Hace 25 años que formo parte de esta Institución, un largo período de tiempo que ha dado para mucho. Mi primera experiencia fue en el Área de Psiquiatría General, donde estuve 11 años. Después trabajé 13 años en el Área Sociosanitaria, en diferentes unidades, y en estos momentos llevo dos años en Rehabilitación, donde me encuentro muy a gusto y bien acogido.

Todas estas experiencias en las distintas áreas me han permitido conocer el ámbito de la salud mental desde diferentes perspectivas y perfiles. Durante esta larga trayectoria profesional, he vivido momentos difíciles, otros entrañables y he conocido a pacientes que nunca olvidaré.

También he visto y participado del crecimiento del Hospital; las mejoras en todos los departamentos y, lo más importante, la hospitalidad que da a todos los usuarios que ingresan.

Me siento afortunado de formar parte de este gran equipo."

Durante esta larga trayectoria profesional, he vivido momentos difíciles, otros entrañables y he conocido a pacientes que nunca olvidaré.

Noves incorporacions

En el segon trimestre d'aquest any s'ha incorporat a la plantilla de l'Hospital Sagrat Cor:

Roger Hortal Mas - 7 d'abril
Diplomat d'Infermeria

Susana Hita Navarro - 28 d'abril
Auxiliar de clínica

Rebeca Ripoll Paz - 28 d'abril
Diplomada d'Infermeria

Meritxell Esteve Abram - 28 d'abril
Auxiliar de clínica

Anabel Arcas Cedrón - 11 de maig
Auxiliar de clínica

Daniel García Montes - 11 de maig
Auxiliar de clínica

Horaci Briansó Maure - 21 de maig
Metge

Tania Marta Bravo Collazo - 28 de maig
Metgessa

Claudia Pellegero Rodríguez - 2 de juny
Auxiliar de clínica

Alex Daniel Almeida Arguello - 5 de juny
Metge

Jordi González Martínez - 16 de juny
Auxiliar de clínica

Xavier Reig
Coordinador dels Centres de Dia de Martorell i de Sant Feliu de Llobregat

Entre records

Prolegòmens a la creació del Centro Neuropsiquiátrico del Sagrado Corazón: la trobada entre les Germanes i el Dr. Rego

L'origen de l'Hospital Sagrat Cor no es pot entendre sense la figura del doctor Alfredo Rego Álvarez, el primer director mèdic del Centre i artífex de la introducció de notables canvis en la psiquiatria espanyola.

El doctor Alfredo Rego Álvarez va ser el primer director mèdic de l'Hospital, del 1963 al 1997.

L'interès del Dr. Rego per la psiquiatria sorgí quan, en una visita a un hospital psiquiàtric quan encara era estudiant, comprovà les pèssimes condicions de vida dels interns: enormes sales de pacients, en edificis decadents, amb escassos recursos econòmics, sense ocupació durant el dia i sense atenció mèdica. Llavors decidí que, com a metge, volia humanitzar l'atenció que s'oferia a les persones amb un trastorn mental.

La situació que patia la psiquiatria durant el règim franquista va fer que el qui seria el primer director mèdic de l'Hospital Sagrat Cor marxés d'Espanya a la cerca de càtedres europees

El Dr. Rego, nascut a Guatemala l'any 1930, inicià la seva trajectòria professional com a psiquiatre intern (en aquella època els psiquiatres residien a l'hospital psiquiàtric) a Ciempozuelos, on va introduir canvis culturals en la manera d'atendre les pacients, com, per exemple, visitar-les a les sales on residien, habilitar un espai per a les visites mèdiques a fi de disposar de major intimitat (de fet li van condicionar el rober) i decorar les habitacions per proporcionar un ambient humanitzador, fins i tot duent quadres que ell mateix havia comprat.

En aquesta primera etapa de canvis, es va ocupar de la formació dels cuidadors, que en aquells moments eren les mateixes Germanes, les quals, malgrat que la majoria tenien la titulació d'assistent tècnic sanitari o assistent social, no disposaven de coneixements suficients sobre psiquiatria i les noves tendències en aquest àmbit.

La situació que patia aquesta especialitat mèdica durant el règim franquista va fer que el qui seria el primer director mèdic de l'Hospital Sagrat Cor marxés d'Espanya, juntament amb la seva esposa, Colette Gay, a la cerca de càtedres europees. Així doncs, el Dr. Rego es va establir a París, on contactà amb el professor Julián de Ajuriaguerra, qui es trobava exiliat. Posteriorment, es va traslladar a Ginebra, on va treballar a la Clínica Bel Air, del mateix Dr. Ajuriaguerra. Entre ells es va establir una gran amistat que durà tota la vida i, en la tesi doctoral del Dr. Rego, realitzada l'any 1985 i basada en la desintegració del to muscular, va utilitzar com a mostra pacients del Centre Neuropsiquiàtric de Martorell i de la clínica de Bel Air de Ginebra.

El Centre Neuropsiquiàtric Sagrat Cor es creà davant la necessitat de donar resposta a la deficitària situació de l'Institut Psiquiàtric per a dones de Sant Boi de Llobregat, amb prop de 2.000 malaltes hospitalitzades

El doctor Julián de Ajuriaguerra, propietari de la clínica Bel Air de Ginebra.

Experiències europees: la clínica Bel-Air

La clínica Bel-Air era un model per a la psiquiatria de l'època, ja que desenvolupà una extensa xarxa ambulatòria per tot el cantó suís amb els diferents serveis de psicogeriatria, psiquiatria d'adults i psiquiatria infantil, una mena de "village" suís en un parc on les cases eren petits pavellons, oberts, sense murs. Tant és així que aquest esdevingué un espai més de la ciutat de Ginebra i es va aconseguir que hi arribés fins i tot l'autobús.

A Suïssa, a més, el Dr. Rego va coincidir amb el Dr. Tizón, un referent en l'àmbit de la salut mental a Catalunya. El temps que el Dr. Rego visqué fora d'Espanya li permeté escriure nombroses publicacions i respirar de primera mà els aires de canvi de la psiquiatria en l'àmbit europeu.

Abans de prendre una decisió ferma, el Dr. Rego s'entrevistà a Roma amb la Superiora general de la Congregació i es va produir una confluència d'idees entre tots dos, tant arquitectònicament com assistencialment

Va ser durant aquest període a l'estranger quan li arribà l'oferta de dirigir el futur Centre Neuropsiquiàtric, fet que suposava tornar a Espanya i començar un nou projecte amb molt pocs recursos.

El Centre Neuropsiquiàtric Sagrat Cor es creà davant la necessitat de donar resposta a la deficitària situació de l'Institut Psiquiàtric per a dones de Sant Boi de Llobregat, amb prop de 2.000 malaltes hospitalitzades, ateses per un insuficient nombre de metges i germanes, que no podien oferir-los una atenció adequada.

Per a la construcció de l'Hospital s'adquirí un terreny de més de nou hectàrees al municipi de Martorell, al costat de la carretera N-II. La zona projectada estava molt ben comunicada i situada prop de la població. Durant l'estudi del projecte, es produí la tràgica mort de la superiora de Sant Boi, Sor María

L'entrada principal del Centre Neuropsiquiàtric, el 1963.

Inviolata, en un accident de cotxe a Quatre Camins, a Pallejà. Malgrat el fatídic episodi, la construcció del Centre va seguir endavant sota la direcció de l'arquitecte Armando Mas Tulla, el qual havia visitat i estudiat els establiments psiquiàtrics més moderns d'Europa.

Abans de prendre una decisió ferma, el Dr. Rego s'entrevistà a Roma amb la superiora general de la Congregació, Sor Maximina Zabalza, i es va produir una confluència d'idees entre tots dos, tant arquitectònicament com assistencialment. En aquest sentit, es va acordar que l'Hospital no havia de tenir ni murs ni reixes i havia de disposar d'una distribució que permetés la proximitat entre les pacients i el personal, i entre les mateixes residents. A més, les habitacions havien de ser més petites, com a màxim de sis persones.

El Dr. Rego i algunes pacients a la biblioteca del Centre Neuropsiquiàtric.

Pel que fa a les internes, es va decidir que havien de tenir la seva pròpia vida amb la possibilitat de desenvolupar la capacitat d'autonomia, així com poder disposar dels seus objectes personals. També havien de deixar de portar bata i vestir roba de carrer. Es tractava d'acompanyar les pacients en el seu propi procés i no abandonar-les a la seva bogeria.

Finalment, l'any 1960 el projecte fou registrat a l'Ajuntament de Martorell. Del disseny arquitectònic destaquen aspectes com la preocupació fonamental d'aconseguir "un ambient que contribuís a la readaptació del pacient a la vida social" i "evitar

l'emmagatzematge d'éssers humans en sales comuns". En aquest sentit, les internes es distribuïen en dormitoris separats els uns dels altres i amb una capacitat màxima de sis persones.

El projecte arquitectònic fa un especial èmfasi en un dels aspectes que més caracteritzen l'Hospital: la humanització de l'assistència

Una visió de futur i la humanització de l'assistència

Del projecte destaca la clara visió de futur en crear un hospital psiquiàtric modern, tant arquitectònicament com terapèuticament, fonamentat en un programa de necessitats, fruit de la llarga experiència acumulada per les Germanes i els contactes amb els centres psiquiàtrics del sud de França.

Així mateix, el document fa un especial èmfasi en un dels aspectes que més caracteritzen l'Hospital: la humanització de l'assistència, un valor que es reflecteix en la seva arquitectura, la qual, tal com s'ha apuntat anteriorment, estava enfocada a la readaptació a la vida social de la persona malalta. En aquest sentit, l'edifici, el primer d'aquestes característiques a Espanya, destacava per l'absència de barreres i elements de contenció per tal de donar una imatge d'assistència oberta.

D'aquesta manera, el Centre s'obrí a la comunitat i a la integració a la vida del poble i s'allunyà, així, de la tradicional denominació de "psiquiàtric". El mateix nom de l'Hospital, Centre Neuropsiquiàtric, ja feia palès aquest distanciament de la psiquiatria tradicional, perquè amb la utilització del prefix "neuro" es donava una idea de la salut mental sota criteris mèdics i científics.

Instantània de les instal·lacions del Centre Neuropsiquiàtric Sagrat Cor.

66 entre tots

Germanes Hospitalàries
HOSPITAL SAGRAT COR

Av. Comte Llobregat, 117
08760 Martorell
Tel. 93 775 22 00
Fax. 93 775 19 94
hospital.hsagratcor@hospitalarias.es